

Gjensidige
Oppdal-Rennebu

DELÅRSRAPPORT 3.KVARTAL 2016

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse, org.nr. 947993771

-Nærhet og trygghet siden 1842-

Hovedtrekk

Tredje kvartal 2016

I den følgende teksten angir tall i parentes beløpet eller prosenten for tilsvarende periode året før.

Hittil i år

Totalresultat

- Resultat før skattekostnad: 2,709 millioner kroner (2,467)

Skadeforsikring

- Premieinntekter: 5,066 millioner kroner (4,851)
- Forsikringsresultat: 1,675 millioner kroner (1,753)
- Skadeprosent inkl. avvikling: 43,4 % (37,7 %)
- Combined ratio: 66,9% (63,7%)
- Kostnadsandel: 23,5% (26,0%)
- Finansresultat: 1,516 millioner kroner (1,340)

Resultatutvikling

Utvikling hittil i år

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse fikk et resultat pr. 30.09.16 før skattekostnad på 3,19 millioner kroner (3,09). Resultatet fra skadeforsikringsvirksomheten, målt ved forsikringsresultatet, ble 1,675 millioner kroner (1,753). Tidsvektet finansavkastningen for investeringsporteføljen ble 3,6 prosent (3,49), tilsvarende 1,87 millioner kroner (1,58).

Skattekostnaden ble 0,482 millioner kroner (0,627), tilsvarende en effektiv skattesats på 15,11 prosent (20,02).

Resultat etter skattekostnad ble 2,71 millioner kroner (2,47).

Forsikringsresultatet ble i Q3 positivt påvirket av lave skadeutbetalinger på brannforsikring. Inntekter fra salgsprovisjoner er omtrent på samme nivå som året før.

Investeringsporteføljen har hatt en positiv utvikling i Q2 og Q3 etter en svak utvikling i første kvartal..

Egenkapital og solvens

Selskapets egenkapital beløp seg til 43,3 millioner kroner (37,9) ved utgangen av perioden. Beregninger i hht til Solvens II-regelverket viste pr. Q2-2016 en overdekning i forhold til solvenskravet (SCR) og minimumskravet (MCR) på henholdsvis 394% og 185%. Nye beregninger pr. Q3-2016 er ikke foretatt.

Selskapet tok i 2012 opp et ansvarlig lån på 5 millioner for å tilfredsstille minstekravene til solvens.

Forvaltning av finansielle eiendeler

Selskapets investeringsportefølje omfatter alle investeringsmidler. Aktivaallokeringen i porteføljen må sees i sammenheng med selskapets kapitalisering og tilhørende risikokapasitet, samt selskapets løpende risikostyring.

Utvikling hittil i år

Ved utløpet av kvartalet utgjorde den samlede investeringsporteføljen 54,2 millioner kroner (48,3).

Rentebærende instrumenter

Renteinstrumentene i porteføljen utgjorde 37,7 millioner kroner (34,9). Avkastning fra renteinstrument utgjorde 0,96 millioner kroner (0,36).

Aksjeportefølie

Ved utløpet av perioden var samlet aksjeeksponering 16,55 millioner kroner (12,72). Avkastningen fra aksjeporteføljen utgjorde 1,2 millioner kroner hittil i år.

Organisasjonen

Selskapet hadde totalt 5 ansatte ved utløpet av andre kvartal.

Utsikter fremover

Konkurransen i det norske skadeforsikringsmarkedet er sterk og til dels økende, særlig fra etablerte finansaktører som satser på skadeforsikring. Selskapets konkurransekraft vurderes som god, med positiv premie- og volumutvikling kombinert med god lønnsomhet.

Oppdal, 2.november 2016
Styret i Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse

Norvald Veiland
Styreleder

Kristin Reitan
Styrets nestleder

Ola Hårstad
Styremedlem

Svein H. Risan
Svein Henrik Risan
Styremedlem

Dordi Aalbu
Dordi Aalbu
Styremedlem

Kjetil Skogrand
Kjetil Skogrand
Daglig leder

Resultatregnskap

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	3. kv. 2016	3. kv. 2015	1.1.-30.9.2016	1.1.-30.9.2015	1.1.-31.12.2015
Premieinntekter					
Opptjente bruttopremier	2 282 438	2 317 950	6 980 629	6 873 099	9 302 508
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	-642 496	-680 682	-1 914 526	-2 022 304	-2 704 644
Sum premieinntekt for egen regning	1 639 942	1 637 268	5 066 103	4 850 795	6 597 864
Andre forsikringsrelaterte inntekter	842 929	929 308	3 040 260	3 163 836	4 146 800
Erstatningskostnader					
Brutto erstatningskostnader	-2 290 451	-650 325	-3 148 482	-1 567 634	-1 882 759
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	950 000	-584 334	950 000	-260 979	-260 979
Sum erstatningskostnader for egen regning	-1 340 451	-1 234 659	-2 198 482	-1 828 613	-2 143 738
Premierabatter og andre gevinstavtaler					
Forsikringsrelaterte driftskostnader					
Salgskostnader		-5 302		-8 237	-1 580 774
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikri	-449 155	-389 988	-1 343 197	-1 324 092	-255 035
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring					
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-449 155	-395 290	-1 343 197	-1 332 329	-1 835 809
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-984 124	-985 255	-2 890 091	-3 100 798	-4 228 600
Resultat av teknisk regnskap	-290 859	-48 628	1 674 593	1 752 891	2 536 517
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
Netto inntekter fra investeringer					
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	38 647	74 028	136 944	225 803	513 006
Verdiendringer på investeringer	756 966	-477 731	1 232 573	-289 091	1 520 461
Realisert gevinst og tap på investeringer	0	0	432 254	1 518 980	1 519 655
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer,herunder rentekost	-146 072	-126 122	-438 199	-367 035	-527 214
Sum netto inntekter fra investeringer	649 540	-529 825	1 363 571	1 088 657	3 025 908
Andre inntekter	45 512	84 781	152 696	251 514	333 142
Andre kostnader					
Resultat av ikke-teknisk regnskap	695 053	-445 044	1 516 267	1 340 170	3 359 050
Periodens resultat før skattekostnad	404 193	-493 672	3 190 860	3 093 061	5 895 567
Skattekostnad	119 871	-121 592	-482 236	-626 535	-483 022
Resultat før andre resultatkomponenter	524 064	-615 263	2 708 624	2 466 527	5 412 545
Andre resultatkomponenter					
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet					
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel					-180 346
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet					45 087
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet					-135 259
TOTALRESULTAT	524 064	-615 263	2 708 624	2 466 527	5 277 286

Balanse

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse

	30.9.2016	30.9.2015	31.12.2015
EIENDELER			
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	17 034 770	13 903 632	14 040 351
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	17 495 725	15 804 601	15 835 331
Utlån og fordringer	4 148 077	2 265 340	4 169 719
Sum investeringer	38 678 573	31 973 572	34 045 401
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-ikke opptj. brto.premie	642 496	680 963	
Gj.f.andel-brto erstatn. Avsetning	995 000	45 000	45 000
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger	1 637 496	725 963	45 000
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring			
Andre fordringer	670 765	258 742	1 034 137
Sum fordringer	670 765	258 742	1 034 137
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	12 809	83 017	35 264
Kasse, bank	15 481 934	16 578 360	17 546 443
Pensjonsmidler	1 719 064	1 878 811	1 719 064
Andre eiendeler			
Sum andre eiendeler	17 213 808	18 540 188	19 300 771
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
SUM EIENDELER	58 200 641	51 498 465	54 425 310

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER

Opptjent egenkapital			
Avsetning til naturskadefond	8 723 433	8 605 978	8 533 780
Avsetning til garantiordningen	405 194	399 622	405 194
Annen opptjent egenkapital	34 142 113	28 890 764	31 623 142
Sum opptjent egenkapital	43 270 740	37 896 363	40 562 116
Sum egenkapital	43 270 740	37 896 363	40 562 116
Evigvarende ansvarlig lånekapital	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Forsikringsforpliktelser brutto			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4 394 202	4 365 441	4 420 404
Brutto erstatningsavsetning	2 924 567	1 532 779	1 410 332
Sum forsikringsforpliktelser brutto	7 318 769	5 898 220	5 830 736
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	320 644	322 172	410 419
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	468 591	498 292	679 238
Forpliktelser ved utsatt skatt	903 131	1 072 023	903 131
Andre avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser	1 692 366	1 892 486	1 992 788
Forpliktelser			
Andre forpliktelser	630 398	542 007	758 833
Sum forpliktelser	630 398	542 007	758 833
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	288 369	269 390	280 837
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	58 200 641	51 498 465	54 425 310

Den tidligere sikkerhetsavsetningen er reklassifisert fra gjeld til egenkapital. Det er innregnet avsetning for utsatt skatt på reklassifisert beløp. Dette skyldes endret lovgivning. Disse endringene ble iverksatt fra 1. januar 2016 og sammenligningstallene er derfor endret tilsvarende. Diskontering av reserver og innføring av risikomarginen ventes å bli implementert i regnskapet på et senere tidspunkt i forbindelse med innføring av IFRS 4 fase II.

Norvald Veland
Styrets leder

Oppdal, 2. november 2016

Kristin Reitan
Styrets nestleder

Ola Hårstad
Styremedlem

Dordi Aalbu
Styremedlem

Svein Henrik Risan
Styremedlem

Kjetil Skogrand
Daglig leder

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL
Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse

Kroner	Naturakadefond	Garantifordring	Andre fond	Ny måling av netto ytellesbasert pensjonatorpl. med.	Arven opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2014	9 104 662	399 622	-	(5 292 747)	29 040 700	33 252 246
1.1.-30.9.2015						
Reklassifisering sikkerhetsvestring fratrukket utsett skatt					2 177 590	2 177 590
Resultat for andre resultatkomponenter	1496 685	-	-	-	2 965 212	2 466 527
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytellesbasert pensjonatorpl. med.						
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	(498 685)	-	-	-	2 965 212	2 466 527
Uttak av vedtatt kunde utbytte						
Til fra andre fond						
Egenkapital 30.9.2015	8 605 976	399 622	-	(5 292 747)	34 183 511	37 896 363
1.1.-31.12.2015						
Reklassifisering sikkerhetsvestring fratrukket utsett skatt					2 177 590	2 177 590
Resultat for andre resultatkomponenter	(570 862)	5 572	-	-	3 977 855	5 412 545
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytellesbasert pensjonatorpl. med.				(180 346)		(180 346)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				45 087		45 087
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(135 259)	-	(135 259)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(135 259)	-	(135 259)
Totalresultat	(570 862)	5 572	-	(135 259)	3 977 855	5 277 286
Erstatning til utsett skatt fra 27% til 25%						
Til fra andre fond						
Egenkapital 31.12.2015	8 035 114	405 194	-	(5 573 012)	37 196 154	40 562 116
1.1.-30.9.2016						
Resultat for andre resultatkomponenter	189 653	-	-	-	2 516 971	2 706 624
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytellesbasert pensjonatorpl. med.						
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet						
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	189 653	-	-	-	2 516 971	2 706 624
Til fra andre fond						
Egenkapital 30.9.2016	8 224 767	405 194	-	(5 573 012)	39 713 125	43 270 740

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	1.1.-30.09.2016	1.1.-30.09.2015	1.1.-31.12.2015
Inntekter prisen direkte innskudd	6 954 437	7 075 599	9 559 971
Utbetalte gjeldningspræmier	-2 857 023	-2 703 267	-2 704 644
Utbetalte utbetaling av erstatning/Welsh til forsikring	-1 634 217	-1 809 653	-2 217 728
Inntekter gjeldningspræmier for erstatninger og bonus/Welsh		-6 496	-6 496
Partiell driftsomsatser	-1 136 451	-1 138 621	-2 271 933
Nett- finansmidler	-67 821	215 109	177 030
Partiell skatter	-692 883	-757 583	-732 235
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	866 004	844 782	2 074 468
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:			
Netto kontantstrøm fra til kunder mv			
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	-2 052 155	2 064 239	4 015 516
Netto kontantstrøm av obligasjoner	-90 010	-3 624 507	-3 933 006
Netto kontantstrøm av sertifikater			
Netto kontantstrøm av eiendom			
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med løst løpetid			
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner			
Netto kontantstrøm av driftsomsatser mv			
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler			
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 952 155	-1 560 268	82 509
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:			
Utbetalinger i f.m. skatlet bygginge fond/andre fond			
Utbetalinger i f.m. ik adfortuvt selskapers garantiforordning			
Inntekter i f.m. Skatlet/erstatte selskapers garantiforordning			
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Netto kontantstrøm for perioden	-2 086 151	-715 486	2 156 977
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-2 086 151	-715 486	2 156 977
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg	21 716 162	19 559 185	19 559 185
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	19 630 011	18 843 699	21 716 162

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene pr. 3. kvartal 2016, som er avsluttet 30. september 2016, er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsipper som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2015.

Regnskapet pr. 3. kvartal 2016 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med regnskapet for 2015.

Nye standarder og fortolkninger som ikke vedtatt:

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2016, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler vil bli klassifisert enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de styres og hvilke kontraktuelle kontantstrømsbegreper de har.

IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser angående virkelig verdi, hvor endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko, presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet. IFRS 9 erstatter «vinstrått tapsmodell» med en «forventet tapsmodell», som betyr at en tapshendelse ikke lenger krenges å være innstrålt for å innregnes som et tap ved verdifall. Den forventede tapsmodellen er en totrinns målemetode hvor tapsavsetningen enten måles til 12-måneders forventede tap eller til livstids forventede tap, avhengig av om det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning.

IFRS 9 introduserer nye krav til sikringsbokføring som er mer i overensstemmelse med den faktiske risikostyring. Dette innebærer at dokumentasjonkravene i IFRS er mindre rigide og noen flere sikringsinstrumenter og objekter kan kvalifisere for sikringsbokføring. Ikrafttredelse av IFRS 9 er 1. januar 2018. Vår foreløpige vurdering er at standarden er forventet å ha en innvirkning på selskapets finansregnskap.

Endringer i IFRS 4 som anvender IFRS 9 Finansielle instrumenter IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsåret som begynner på eller etter 1. januar 2018.

En forsikringsgiver kan bruke midlertidig unntak fra IFRS 9 om virksomheten er hovedsakelig knyttet til forsikring. Selskapet vil mest sannsynligvis benytte seg av denne.

IFRS 15 Inntekter fra kunde-kontrakter (2014)

IFRS 15 inntekter fra kunde-kontrakter omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unntatt.

I den grad kontrakter inneholder flere tjenesteytelser kan dette ha betydning for inntektsføring i selskapets regnskap. Det antas imidlertid at endringen ikke vil ha vesentlig effekt.

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at daglig leder i samarbeid med styret må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarelig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene blir gjennomgått regelmessig. Endringene i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres, hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

De vesentligste vurderingene ved anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper og de viktigste kildene til usikkerhet i estimatene er de samme ved utarbeidelsen av delårsregnskap som i årsregnskapet for 2015.

Det er ikke gjennomført full eller begrenset revisjon av delårsregnskap og delårsberetning.

NOTER

1. Egenkapital

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuærlle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse

2. Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse ved å drifte og reassurere brannforretning, utbetales kostnadsrefusjoner til Gjensidige Forsikring ASA

3. Segment

Gjensidige Oppdal-Rennebu Brannkasse tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde.

4. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som inngres til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedsstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdpapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Valutalempne aksjeselskaper, fremtidige rentebærende og valutawapere hvis virkelige verdi er drevet fra verdien av underliggende instrumenter. Derivater i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av alternativt tvilte verdsettelsesmetoder for der valør (slik som optjonsmodeller etc.)
- Aksepterte obligasjoner, kredittforord og kredittobligasjoner hvis virkelige verdi er basert på balansen av verdien av instrumentene som kreditor har investert i.
- Sentrale obligasjoner og nedskolingspapirer som ikke er noterte alle som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De kvoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare relasjoner og tilsvarende verdsettelsesmetoder som er aksepterte.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Underliggende baronerte selskaper som ikke rapporterer fra fondene.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondene. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondene. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondene. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultatene av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedgang eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et utfall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Finansielle eiendeler og forpliktelser

	Balansført verdi 30.09.2016	Virkelig verdi 30.09.2016	Balansført verdi 30.09.2015	Virkelig verdi 30.09.2015
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle derivater				
Aksjer i datterselskap/tilknyttede selskap				
Aksjer og andeler	17 034 770	17 034 770	13 903 632	13 903 632
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	17 495 725	17 495 725	15 804 601	15 804 601
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Utlån og fordringer				
Fordringer på datterselskaper/tilknyttet selskap				
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjensikring	2 308 261	2 308 261	984 705	984 705
Andre fordringer	1 719 064	1 719 064	1 878 811	1 878 811
Forskuddsbetalte kostnader og oppgjorte ikke mottatte inntekter	-	-	-	-
Kontanter og bankinnskudd	19 630 011	19 630 011	18 843 699	18 843 699
Sum	58 187 833	58 187 831	51 415 448	51 415 448
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle derivater				
Renteberende forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Ansvarlig lån	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Lånskudd fra og forpliktelser overfor kunder	7 318 769	7 318 769	9 012 470	9 012 470
Renteberende forpliktelser				
Andre forpliktelser	2 322 763	2 322 763	1 593 646	1 593 646
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjensikring	-	-	-	-
Paluppte kostnader og mottatte ikke oppgjorte inntekter	288 369	288 369	269 390	269 390
Sum	14 929 901	14 929 901	15 875 505	15 875 505

Verdsettelsesmetode 30.09.2016	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknisk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknisk basert på like obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	14 338 256	2 184 131	512 406	17 034 793
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	17 495 725			17 495 725
Utlån				
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall				
Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer				
Utlån				
Finansielle forpliktelser				
Finansielle derivater				
Finansielle derivater målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Renteberende forpliktelser målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Renteberende forpliktelser				
Forpliktelser innen konsernet				
Ansvarlig lån				

Verdsettelsesherverk 30.09.2015	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett teknisk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett teknisk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler Finansielle derivater målt til virkelig verdi over resultatet				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	10 702 032	2 689 216	512 406	13 903 654
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning Utlån	15 804 600			15 804 600
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost Obligasjoner som holdes til forfall Obligasjoner klassifisert som lån og fordringer Utlån				
Finansielle forpliktelser Finansielle derivater Finansielle derivater målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Rentebærende forpliktelser målt til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost Rentebærende forpliktelser Forpliktelser innen konsernet Ansvarlig lån				

Avstemning finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 30.09.2016

	Pr. 1.7.2016	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 30.09.2016	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumentene som ennå ikke pr. 30.09.2016
Aksjer og andeler	512 406						512 406	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning								
Sum	512 406						512 406	

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	51 241
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	
Sum		51 241

Avstemning finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 30.09.2015

	Pr. 1.7.2015	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 30.09.2015	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumentene som ennå ikke pr. 30.09.2015
Aksjer og andeler	512 406						512 406	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning								
Sum	512 406						512 406	

Sensitivitet finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3)

		Sensitivitet
Aksjer og andeler	Verdifall på 10%	51 241
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	Verdifall på 10%	0
Sum		51 241

5. Bundne midler

Bundne bankinnskudd	30.09.2016	30.09.2015
Skattetrekkskonto	412 739	409 283
Sum	412 739	409 283